

Fælles Faglige Begreber - FFB

Funktioner og forhold

Fysiske funktioner

- Hørelse
- Stemme og tale
- Syn
- Bevægelse
- Smerte og sansefunktioner

Mentale funktioner

- Bevidsthedstilstand
- Orienteringsevne
- Igangsætning og motivation
- Intellektuelle funktioner
- Psykosociale funktioner
- Hukommelse
- Følelser og adfærd
- Opmærksomhed og koncentrationsevne
- Virkelighedsopfattelse
- Organisering og planlægning
- Problemløsning
- Indsigt i egen situation

Sociale forhold

- Familiesituation
- Bølgisituation
- Økonomisk situation
- Uddannelse og job
- Interesser
- Traumatiske oplevelser
- Kriminalitet
- Prostitution

Sundhedsforhold

- Kost
- Søvn
- Døgnrytme
- Motion
- Tobak
- Rusmidler
- Fysisk helbred
- Sundhedsfaglig behandling og træning

Omgivelsesfaktorer

Omgivelser

- Boligområde
- Holdninger i omgivelserne
- Personer i netværk

Aktivitet og deltagelse

Relationer

- Indgå i samspil og kontakt
- Deltage i sociale fællesskaber og fritidsaktiviteter
- Varetage relationer til netværk

Samfundsliv

- Varetage uddannelse
- Varetage beskæftigelse
- Varetage økonomi
- Varetage bolig
- Håndtere post

Kommunikation

- Forstå meddelelser
- Fremstille meddelelser
- Samtale
- Anvende kommunikationsudstyr og -teknikker

Praktiske opgaver

- Udvide hjælp og omsorg for andre
- Passe ejendele
- Købe ind
- Lave mad
- Gøre rent
- Vaske tøj

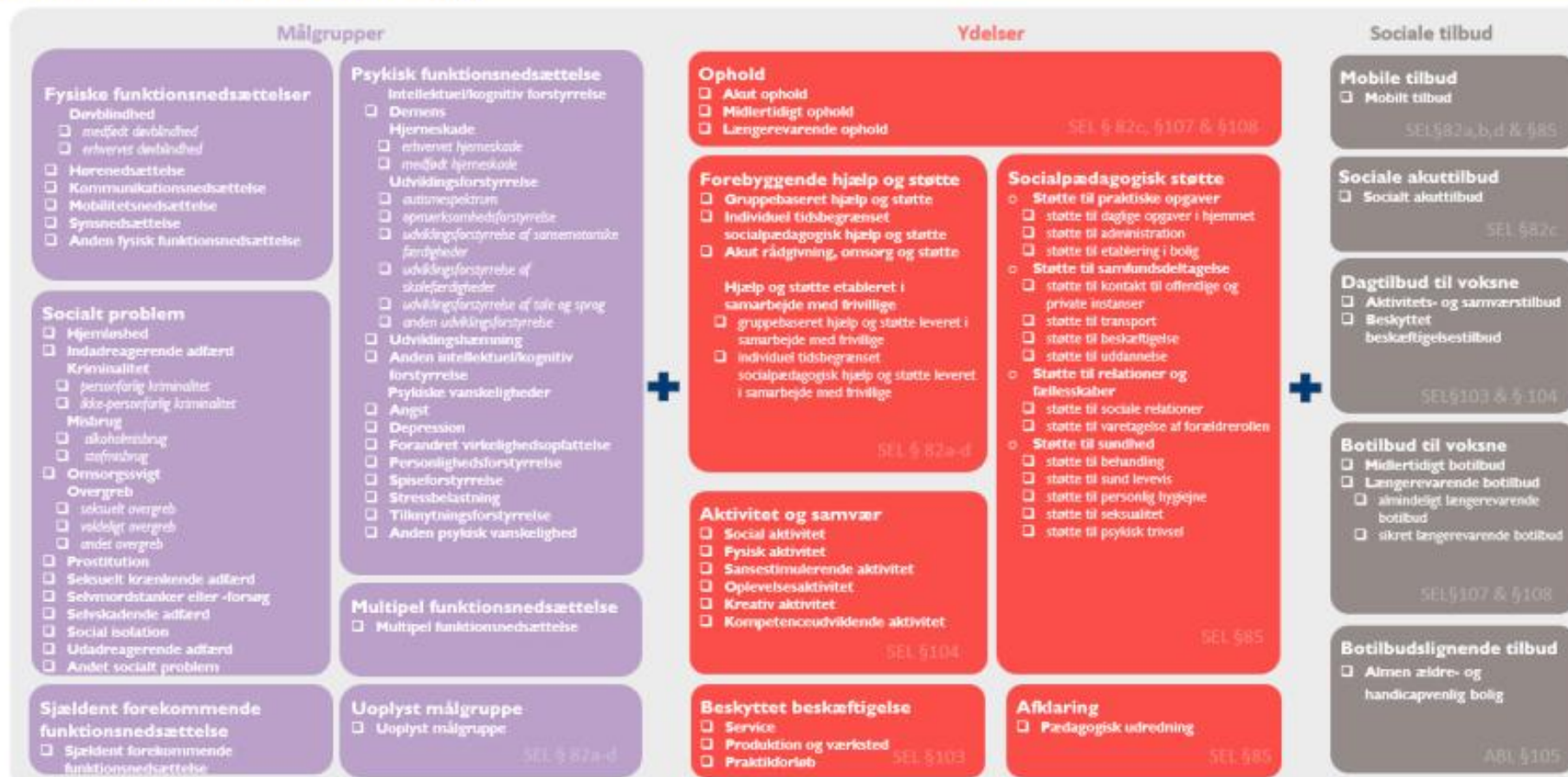
Egenomsorg

- Klæde sig af og på
- Vaske sig
- Pleje sin krop
- Spise
- Drikke
- Gå på toilettet
- Varetage sin seksualitet
- Dyrke interesse
- Varetage egen sundhed

Mobilitet

- Gå og bevæge sig
- Ændre og opretholde kropstilling
- Bære, flytte og håndtere genstande
- Færdes med transportmidler

Det fælleskommunale indsatskatalog

Fælleskommunalt indsatskatalog version 4.00 - Gælder for Serviceloven §82a-d, §85, §103, §104, §107, §108 & Almenboliglovens §105

Informationer om begreberne og begrebernes definitioner kan ses på <https://dok.kombit.dk/boern-kultur-social-og-sundhed/ffb>

Aktivitet og deltagelse

Funktionsevner

Overtema: Relationer Relationer vedrører en persons relationer til og interaktion med andre mennesker Observationen "Relationer (VUM)" Bo/Dag" benyttes til dokumentation af borgeres funktionsevne	
Undertema: Indgår i samspil og kontakt	
Fokus på borgers evne til at indgå i og bevarer relationer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Indgår i samspil med andre ▪ Forstår og handler i overensstemmelse med sociale spilleregler ▪ Respekterer andres grænser ▪ Tager kontakt til andre ▪ Siger til og Siger fra ▪ Giver og modtager ros og anerkendelse ▪ Reagerer på andres følelser og reaktioner ▪ Anvender passende fysisk kontakt ▪ Leve sig ind i andres følelser, roller og situation ▪ Tager imod kritik på en hensigtsmæssig måde ▪ Finder et passende niveau for, hvor personlig man kan være i en samtale ▪ Er opmærksom på at give plads til andres tanker og følelser ▪ Håndterer egne og andres frustrationer og intense følelser ▪ Håndterer uenigheder
Undertema: Deltage i sociale fællesskaber og fritidsaktiviteter	
Fokus på evnen til og mulighed for at deltage i fællesskaber og frivilligt arbejde udenfor familien	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kender til sociale spilleregler ▪ Følger sociale spilleregler ▪ Benytter kulturelle tilbud ▪ Deltager i fritidsaktiviteter og i lokalsamfundet ▪ Indgår aktivt i og håndterer formelle og uformelle fællesskaber ▪ Håndterer andres nærvær ▪ Præsenterer sig selv for andre

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Afprøver om sociale fællesskaber har ens interesse ▪ Finder en balance mellem egne og andres behov ▪ Håndterer konfliktfyldte eller uforudsigelige fællesskaber ▪ Argumenterer for sin mening med respekt for andre ▪ Stemmer til valg ▪ Opsøger og deltager i fælles aktiviteter ▪ Deltage i sociale fællesskaber efter behov
<p>Undertema: Varetage relationer til netværk</p>	
<p>Fokus på hvordan borgers relationer er til netværket, både det personlige og til professionelle fagpersoner</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Skaber relationer til andre mennesker ▪ Opretholder eller vedligeholder relationer ▪ Forstår relationer og agerer herefter ▪ Indgår i private netværk og relationer ▪ Indgår i professionelle netværk og relationer ▪ Skaber og opretholder netværk og relationer efter ønske og behov ▪ Indgår i ligeværdige netværk og relationer ▪ Vurderer, om en relation er god ▪ Tager initiativ til at danne nye relationer eller nyt netværk ▪ Bruger tid og energi på at skabe relationer ▪ Deltager i familiearrangementer ▪ Holder kontakt til og besøger venner og familie

Overtema: **Samfundsliv**

Er aktiviteter som er nødvendige for at deltage i samfundslivet

Observationen "Samfundsliv" (VUM) Bo/Dag" benyttes til dokumentation ift. hvordan borgers funktionsevne

Undertema: **Varetage uddannelse**

Hvordan klarer borger at deltage i et kompetencegivende undervisningsforløb, der kvalificerer til fortsat uddannelse eller til at udøve et erhverv

- Kender til sociale spilleregler på et uddannelsessted
- Ved, hvad en uddannelse indebærer
- Påbegynder uddannelse ▪ Fastholder uddannelse ▪ Følger med i undervisningen
- Udfører studieopgaver/lektier ▪ Deltager i undervisning
- Pakker sin taske med de relevante ting
- Møder til tiden ▪ Møder udhvilet ▪ Møder stabilt
- Løser selvstændigt opgaver
- Løser opgaver sammen med andre
- Indgår i sociale fællesskaber ifm. uddannelse
- Håndterer uforudsigelighed i forbindelse med uddannelse og undervisning

Undertema: **Varetage beskæftigelse**

Handling, ift. at deltage i alle aspekter af et arbejde, erhverv eller anden form for beskæftigelse

- Søger arbejde ▪ Finder relevante stillingsopslag ▪ Skriver ansøgning ▪ Gennemfører jobsamtale
- Deltager i beskæftigelse
- Deltager i frivilligt arbejde
- Udfører jobfunktioner alene eller i gruppe
- Lærer nye arbejdsopgaver
- Møder til tiden ▪ Møder stabilt
- Arbejder det forventede antal timer
- Håndterer at blive ledet af andre
- Forholder sig til kolleger
- Klarer problemer og konflikter
- Kender til og agerer inden for arbejdspladsens sociale spilleregler, rammer og værdier

Undertema: Varetagelse økonomi	
Handling, ift. hvordan borger klarer at varetagelse opgaver i økonomi.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Betaler for varer i en butik ▪ Betaler for varer over internettet ▪ Har overblik over faste udgifter ▪ Udarbejder og følger et budget ▪ Sparer op ▪ Har forståelse for penges værdi ▪ Indberetter oplysninger til SKAT ▪ Bruger netbank ▪ Går i banken ▪ Håndterer gæld ▪ Håndterer uforudsete udgifter ▪ Håndterer eget forbrug ▪ Forstår sammenhæng mellem indtægter og udgifter ▪ Betaler regninger ▪ Hæver penge ▪ Bruger betalingskort ▪ Betaler med kontanter ▪ Betaler med mobiltelefon ▪ Søger SU ▪ Gennemskuer og forholder sig til SU-regler
Undertema: Varetagelse bolig	
Handlinger ift. i at leje/købe, møblere, indrette og fastholde et hus/lejlighed eller anden bolig.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opstiller realistiske krav til bolig ▪ Skriver sig op til bolig ▪ Tager kontakt til udlejer ▪ Møder op til fremvisning ▪ Følger op på ventelister ▪ Udvider søgning ved behov ▪ Skifter adresse ▪ Arrangerer flytning ▪ Møblerer boligen ▪ Efterlever husordenen ▪ Deltager i fællesopgaver ▪ Efterlader fraflyttet bolig i overensstemmelse med kontrakten
Undertema: Håndtere post	
Handlinger, ift. at tjekke, om der er fysisk eller digital post og at reagere på posten og følge op herpå.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tømmer postkassen ▪ Tjekker sin mail ▪ Bruger offentlige hjemmesider, fx borger.dk, sundhed.dk ▪ Sender og modtager post på papir ▪ Sender og modtager digital post ▪ Reagerer og følger op på fysisk og digital post

Overtema: **Kommunikation**

Kommunikation er en proces, der består af hvordan borger kan formå at udveksling og forstå al information.

Observationen "Kommunikation (VUM) Bo/Dag" benyttes til dokumentation ift. hvordan borgers funktionsevne

Undertema: **Forstå meddelelser**

Fokus på hvordan borger kan forstå forskellige budskaber.

- Forstår bogstavelig betydning
- Forstår overført betydning ■ Forstår underforstået betydning ■ Forstår ironi
- Aflæser andres kropssprog ■ Forstår tegn, symboler og billeder ■ Forstår og følger skiltning
- Reagerer på kommunikation henvendt til en selv
- Læser ■ Forstår læste meddelelser ■ Forstår talværdier
- Forstår korte og konkrete verbale meddelelser ■ Forstår længere verbale meddelelser
- Forstår kollektive beskeder ■ Giver udtryk for manglende forståelse
  - Forstår meddelelser formidlet ved hjælp af kommunikationshjælpemidler og/eller teknikker

Undertema: **Fremstille meddelelser**

Hvordan borger kan fremsætte meddelelser.

Hvordan borger fx at gøre rede for kendsgerninger eller fortælle en historie, udtrykke uenighed eller forklare kendsgerninger eller komplekse tanker.

Hvordan borger kan gøre sig meddelig vhf kropssprog, almindelige tegn, symboler og billeder.

- Formulerer længere sætninger ■ Fortæller om en konkret situation eller hændelse
- Udtrykker enighed eller uenighed med andre
- Udtrykker sig gennem kropssprog og lyde
- Udtrykker sig ved brug af kommunikationshjælpemidler og/eller teknikker
- Formidler eller gengiver kendsgerninger eller forløb
- Fremsætter meddelelser med bogstavelige meninger og/eller med underforståede meninger
- Fremstiller meddelelser ved hjælp af ord
- Fremstiller meddelelser ved hjælp af billeder
- Gestikulerer ■ Skriver beskeder
- Giver udtryk for tanker
- Argumenterer

<p>Undertema: Samtale</p>	
<p>Fokus på hvordan borger formår at samtale både ved tale, tegnsprog eller med andre sprog mellem en eller flere personer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Indleder en samtale ■ Holder en samtale i gang ■ Afslutter en samtale ■ Deltager i en samtale med flere deltagere ■ Deltager i en samtale med en enkelt person ■ Fremstiller meningsfulde og situationsbestemte udsagn ■ Fastholder koncentrationen i samtalen ■ Giver plads til andre i samtalen ■ Lytter til andre ■ Svarer relevant på spørgsmål ■ Holder passende øjenkontakt under en samtale
<p>Undertema: Anvende kommunikationsudstyr og teknikker</p>	
<p>Fokus på hvordan borger kan anvende udstyr og teknikker med kommunikationsformål.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Anvender kommunikationsmidler, fx telefon, computer, tablet, tekstscanner med tale mv. ■ Anvender kommunikationsteknikker, fx Braille, stoveplade, mundaflæsning, Tegn til Tale mv. ■ Vedligeholder og opdaterer kommunikationshjælpemidler ■ Anvender apps, fx Rejseplanen, netbank, MobilePay ■ Bruger offentlige hjemmesider ■ Modtager telefonopkald, Foretager telefonopkald ■ Sender sms ■ Modtager sms

Overtema: **Praktiske opgaver**

Praktiske opgaver er aktiviteter, der vedrører huslige og andre dagligdags handlinger og opgaver i relation til husførelse.

Observationen "Praktiske opgaver (VUM) Bo/Dag" benyttes til dokumentation ift. hvordan borgers funktionsevne

Undertema: Udvide hjælp og omsorg for andre	
At udvide hjælp og omsorg for andre handler både om at hjælpe andre med praktisk ting og om hvordan man formår at give omsorg til andre.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Hjælper andre i husstanden med indlæring ■ Hjælper andre med kommunikation ■ Hjælper eller drager omsorg for andre ■ Hjælper andre med egenomsorg ■ Fordeler praktiske opgaver ■ Hjælper andre med morgen- og aftenrutiner ■ Smører madpakker ■ Hjælper andre med indtagelse af mad og drikke ■ Hjælper andre med at få tøj af/på ■ Hjælper andre med færden inde og ude ■ Sørger for transport af andre til fritidsinteresser ■ Er opmærksom på andres velbefindende ■ Trøster andre ■ Sørger for andres sikkerhed ■ Ringer til lægen, hvis andre er syge ■ Sørger for gæster
Undertema: Passe ejendele	
Handlinger der består i at vedligeholde og reparere personlige ejendele.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vedligeholder personlige ejendele, Vedligeholder beklædning ■ Vedligeholder bolig ■ Vedligeholder inventar ■ Bestiller håndværker ■ Vedligeholder og reparerer transportmidler ■ Vedligeholder hjælpemidler ■ Passer og fodrer kæledyr ■ Passer og vander have og planter
Undertema: Købe ind	
At købe ind er handlinger, der består i selv at købe varer og serviceydelser eller få andre til at købe de vare, som er nødvendige i dagligdagen.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ser, hvad der mangler, Udarbejder en indkøbsseddel ■ Vurderer mængder, der skal handles ■ Handler i kendte butikker ■ Handler i ukendte butikker ■ Finder varer i butikken ■ Sammenligner kvalitet og varernes pris ■ Betaler ved kassen ■ Kontrollerer kvitteringen ■ Transporterer varer hjem ■ Stiller varer på plads ■ Instruerer og vejleder andre i at foretage indkøb

	<ul style="list-style-type: none"> ■ Sørger for større nyanskaffelser ■ Benytter indkøbsordning ■ Handler online eller telefonisk
Undertema: Lave mad	
At lave mad handler både om at lave mad, at servere maden, forstå de hygiejnes principper samt oprydning.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Sammensætter måltider ■ Fremskaffer ingredienser til tilberedning af måltider ■ Følger en opskrift ■ Klargør råvarer til tilberedning ■ Tilbereder varm mad og drikke ■ Tilbereder kold mad og drikke ■ Opvarmer færdiglavet mad ■ Serverer maden til sig selv eller andre ■ Kender til fødevarers egenskaber ■ Vurderer fødevarers holdbarhed ■ Opbevarer mad efter anbefalingerne ■ Kender køkkenets forskellige funktioner ■ Anvender køkkenudstyr forsvarligt ■ Rydder og vasker op ■ Har viden om køkkenhygiejne
Undertema: Gøre rent	<p>Observationen ”Praktiske opgaver (VUM) Bo/Dag” benyttes til dokumentation ift. hvordan borger...</p> <p>Ift. funktionsevne så overvej fx om borger.....</p>
At gøre rent er en handling, der består i at holde ens nære fysiske omgivelser rene og hygiejniske.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Identificerer områder i hjemmet, der skal gøres rent ■ Anvender rengøringsmidler korrekt og forsvarligt ■ Tørrer støv af ■ Rydder op ■ Fejer gulve ■ Støvsuger ■ Vasker gulve ■ Rengør overflader ■ Bærer affald ud ■ Bærer aviser/reklamer ud ■ Lufte ud ■ Skifter sengetøj

	<ul style="list-style-type: none"> ■ Rengør bolig
<p>Undertema: Vaske tøj</p>	<p>Observationen "Praktiske opgaver (VUM) Bo/Dag" benyttes til dokumentation ift. hvordan borger... Ift. funktionsevne så overvej fx om borger.....</p>
<p>At vaske tøj består i at holde ens tøj rent</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Identificerer beskidt tøj ■ Sorterer vasketøj ■ Anvender vaskemidler ■ Anvender vaskemaskine ■ Anvender tørretumbler ■ Hænger vasketøj op ■ Lægger det rene tøj sammen og på plads ■ Anvender vaskeri ■ Benytter vaskeordning

Overtema: Egenomsorg	
Egenomsorg er en aktivitet, der vedrører praktiske og hygiejnemæssige handlinger i relation til personen selv. Observationen "Egenomsorg (VUM) Bo/Dag" benyttes til dokumentation ift. hvordan borgers funktionsevne	
Undertema: Klæde sig af og på	
At klæde sig af og på handler både om at tage tøj og sko af og på samt om at få det til at passe til omstændighederne.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tager selv tøj på ▪ Klæder sig på overkroppen ▪ Klæder sig af på overkroppen ▪ Klæder sig på underkroppen ▪ Klæder sig af på underkroppen ▪ Tager fodtøj af/på ▪ Henter tøj frem fra skabe og skuffer ▪ Åbner og lukker knapper, lynlåse, hægter etc. ▪ Tager kropsbårne hjælpemidler på ▪ Klæder sig på i rigtige rækkefølge, fx inderst før yderst ▪ Planlægger og pakker beklædning ▪ Klæder sig på i overensstemmelse med sociale sammenhænge ▪ Klæder sig på efter vejrforhold
Undertema: Vaske sig	
At vaske sig kan både være vask v. håndvask, brusebad eller karbad	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vurderer behov for vask ▪ Anvender kropssæbe, shampoo mm. ▪ Vasker hår, Skyller hår, Vasker ansigt, hals og ører, Vasker sig under armene, Udfører intimvask ▪ Vasker fødder, Vasker hænder, ▪ Tørre sig tilstrækkeligt efter vask og tørre hår
Undertema: Pleje sin krop	
Begrebet rummer fx pleje af hud, ansigt, tænder, hår, negle og kønsdele.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vurderer behov for pleje af egen krop ▪ Plejer hud med creme ▪ Anvender deodorant ▪ Plejer mindre sår og skrammer ▪ Renser finger- og tånegle, Klipper finger- og tånegle ▪ Børster tænder ▪ Bruger tandtråd ▪ Reder hår ▪ Renser ører ▪ Barberer sig ▪ Plejer skæg

Undertema: Spise	
At spise er en aktivitet af både praktiske færdigheder og af sociale færdigheder.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spiser på en kulturelt accepteret måde ▪ Deltager i måltider og festligheder ▪ Spiser i selskab med andre ▪ Skærer eller bryder maden i stykker ▪ Får maden op til munden ▪ Anvender spiseredskaber og hjælpemidler ▪ Åbner emballage ▪ Tager mad på tallerkenen
Undertema: Drikke	
At drikke er en aktivitet af både praktiske færdigheder og af sociale færdigheder.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Drikker på en kulturelt accepteret måde ▪ Drikker i selskab med andre ▪ Holder fast om kop eller glas ▪ Fører kop eller glas op til munden ▪ Håndterer indholdet i kop eller glas ▪ Håndterer kolde og varme drikke ▪ Blander, omrører og skænker drikke ▪ Åbner flasker, dåser og kartoner ▪ Anvender hjælpemidler til indtagelse af drikkevarer
Undertema: Gå på toilettet	
At gå på toilettet handler også om hvordan borgen kan håndtere evt. kateter mm og den efterfølgende hygiejne.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fornemmer, at der er behov for toiletbesøg ▪ Reagerer på behov for toiletbesøg ▪ Forflytter sig til og fra toiletsædet ▪ Udfører toiletbesøg, ▪ Tørre sig efter toiletbesøg ▪ Skifter bind, bleer mv. ▪ Vasker hænder efter endt toiletbesøg ▪ Tømmer blærekateter ▪ Skifter kateterpose ▪ Tømmer stomipose ▪ Skifter stomipose
Undertema: Varetage sin seksualitet	
At varetage sin seksualitet handler om, hvorvidt en persons funktionsnedsættelse eller sociale problemer giver begrænsninger i forhold til at udleve ens seksualitet.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Registrerer egne seksuelle behov ▪ Respekterer andres grænser ▪ Udtrykker egne seksuelle behov ▪ Udlever egne seksuelle behov ▪ Udtrykker og udlever sin seksualitet på en kulturelt accepteret måde ▪ Håndterer prævention

Undertema: Dyrke interesse	
Hvordan forstår borger at bruge tid og energi på en bestemt aktivitet eller ting, som borger er optaget af.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dyrker en interesse, der optager vedkommende ▪ Dyrker en interesse, der gør borgeren glad ▪ Dyrker interessen, når vedkommende har lyst til det ▪ Bruger tid på sin interesse, der er afstemt efter øvrige gøremål ▪ Følger brugervejledning, handlingsanvisning o. lign. hvis nødvendigt for at dyrke hobbyen ▪ Benytter redskaber, udstyr, produkter m.m. hensigtsmæssigt
Undertemaer: Varetage egen sundhed – fysisk Varetage egen sundhed - psykisk	
At varetage egen sundhed er en handling, der består i at sikre sit velvære, helbred og fysiske og psykiske velbefindende.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reagerer på helbredsmæssige ændringer ▪ Opsøger professionel hjælp og behandling ved behov ▪ Beskytter sig mod smitsomme sygdomme ▪ Følger medicinsk behandling ■ Indtager medicin på hensigtsmæssigt tidspunkt ▪ Følger lægelige og andre sundhedsprofessionelles råd om sundhed ▪ Skaber balance mellem søvn og livsførelse ▪ Skaber balance mellem aktivitet og hvile ■ Har en hensigtsmæssig døgnrytme ▪ Skaber balance mellem kost og livsførelse ■ Har kendskab til sunde og usunde fødevarer ▪ Beskytter sig mod fysisk og psykisk skadespåvirkning, ■ Håndterer fysisk og psykisk belastning ▪ Skaber balance mellem brug af rusmidler og livsførelse ■ Undgår misbrug af rusmidler ▪ Undgår rygning og relaterede sundhedsskadelige produkter ▪ Beskytter sig mod hedeslag og solskoldning

<p>Overtema: Mobilitet Mobilitet er en aktivitet, der vedrører bevægelse og færden. Observationen "Mobilitet (VUM) Bo/Dag" benyttes til dokumentation ift. hvordan borgers funktionsevne</p>	
<p>Undertema: Gå og bevæge sig</p>	
<p>Begrebet rummer også færden med brug af udstyr, fx kørestol eller gangstativ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bevæger sig rundt i eget hjem ▪ Bevæger sig rundt i nærområdet ▪ Bevæger sig fra et sted til et andet i forskellige omgivelser ▪ Går ▪ Løber ▪ Går på trapper ▪ Holder balancen ▪ Støtter på sine ben, ▪ Bevæger sig rundt på <u>jævnt</u> underlag uden at falde ▪ Bevæger sig rundt på <u>ujævnt</u> underlag uden at falde ▪ Bevæger sig rundt om genstande
<p>Undertema: Ændre og opretholde kropstilling</p>	
<p>Handler om hvordan borger kan skifte kropstilling eller holde kroppen i samme stilling efter behov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Holder kropstilling ▪ Skifter stilling ▪ Rejser sig fra møbler ▪ Bøjer sig ▪ Sætter sig ▪ Sidder ▪ Holder siddestilling ▪ Ændrer siddestilling ▪ Står oprejst ▪ Vender sig i sengen ▪ Ændrer kropstilling ▪ Forflytter sig fra siddende til liggende i seng ▪ Forflytter sig frem og tilbage mellem møbler
<p>Undertema: Bære, flytte og håndtere genstande</p>	
<p>Handler om hvordan borger kan bære, flytte og håndtere genstand vha. hænder, arme eller ben.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koordinerer bevægelser ▪ Løfter og håndterer genstande ▪ Giver slip på en genstand ▪ Tager fat om en genstand ▪ Bærer genstande
<p>Undertema: Færdes med transportmidler</p>	
<p>Består både i brugen af offentlig transport og selv komme rundt</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bruger transportmidler som passager ▪ Bruger transportmidler som chauffør eller fører ▪ Kender færdselsreglerne ▪ Orienterer sig i trafikken ▪ Finder rundt ▪ Færdes sikkert i trafikken ▪ Er opmærksom på andre i trafikken ▪ Håndterer pludselige hændelser i trafikken ▪ Orienterer sig ift. offentlig transport ▪ Planlægger brug af offentlig transport ▪ Bruger offentlig transport ▪ Håndterer de sociale spilleregler, der er ift. kollektive transportmidler ▪ Cykler

